

та безперервно надавати банківські послуги фізичним та юридичним особам. Одним з важливих напрямів діяльності банків є розвиток дистанційних каналів продажу банківських продуктів, в тому числі онлайн та мобільний банкінг.

За період воєнних дій зменшилась кількість банківських установ в Україні. Проте, спостерігається позитивна динаміка у зростанні активів та рентабельності банків, банківська система працює прибутково. Головною проблемою для банків залишається підвищений кредитний ризик, пов'язаний з війною. Кредитний ризик може суттєво вплинути на рівень банківського капіталу через зниження якості кредитного портфелю та необхідність формування резервів на покриття можливих збитків за кредитними операціями.

Список використаних джерел:

1. Березовик В.М. Дистанційний банкінг як засіб підвищення операційної ефективності комерційних банків / Фаховий науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки» 2024, № 6. <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/17195203747930.pdf>
2. Мещеряков А.А., Березовик В.М., Кіреєва К.О. Фінансова стабільність та банківська система України: виклики та можливості розвитку / Ефективна економіка. 2024. № 7. <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4188>
3. Руцишин Н. М., Пелех О. Р., Козак А. Р., Криворучко Н. М. Сучасний стан банківської системи України та перспективи її розвитку. *Економічні науки*. 2024. № 75. С. 27–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-04>

УДК 336.7

Слюсаренко Є. Р., аспірант,
ДННУ «Академія фінансового управління»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ УПРАВЛІННЯ ПРОБЛЕМНИМИ АКТИВАМИ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ

Цифровізація є невід'ємним компонентом управління проблемними активами банків. Діджиталізація сприяє оптимізації управління NPL, зниженню витрат і підвищенню прозорості роботи з проблемними активами, що має вирішальне значення в умовах зростаючих економічних викликів. Сьогодні АТ КБ «ПриватБанк» є провідним українським банком, який активно використовує цифрові інновації в управлінні проблемними активами, особливо після націоналізації у 2016 році. У цей період банк зіштовхнувся з великим обсягом проблемних кредитів, котрі становили значну частину його активів. Після націоналізації АТ КБ «ПриватБанк» впровадив комплексну стратегію управління проблемними активами за допомогою цифрових рішень, зокрема це:

– Банк цифровізував роботу з проблемними активами, зокрема, яка працює з непогашеними кредитами фізичних осіб та бізнесів. Ця система дозволяє автоматизувати процеси збору заборгованості, що значно підвищило ефективність роботи з боржниками. Алгоритми аналізують поведінку клієнтів, історію їхніх платежів і автоматично пропонують оптимальні варіанти реструктуризації боргу або інші способи погашення.

– Інтернет-банкінг та мобільні додатки: через свій інтернет-банкінг Privat24 та мобільний додаток, АТ КБ «ПриватБанк» надає боржникам зручний доступ до їхніх фінансових зобов'язань. Клієнти можуть переглядати стан заборгованості, отримувати

пропозиції щодо реструктуризації та навіть підписувати електронні договори без необхідності відвідувати відділення банку. Такий підхід дозволяє ефективніше комунікувати з боржниками та спрощує процес повернення заборгованості.

– Інтеграція з реєстрами: Банк також активно використовує інтеграцію з державними реєстрами для моніторингу статусу активів та перевірки інформації про боржників. Цифрові інструменти дають змогу швидко перевіряти судові рішення, дані про майно боржників, що сприяє ефективнішому прийняттю рішень про роботу з проблемними активами.

Першочерговим завданням аналітика баз даних, що спеціалізується на роботі з проблемною заборгованістю у банківській установі є комплексний аналіз структурованих масивів інформації, що стосуються портфеля проблемних активів банківської установи. Це включає детальне вивчення якісних та кількісних характеристик даних, виявлення статистично значущих тенденцій та закономірностей, а також проведення сегментації суб'єктів заборгованості за релевантними критеріями з метою оптимізації стратегій управління проблемними активами. У сфері розробки та підтримки баз даних аналітик здійснює проектування оптимальної архітектури сховищ інформації, забезпечує ефективність запитів для оперативного доступу до даних та підтримує цілісність інформаційного масиву. Особлива увага приділяється роботі з даними, що передбачає розробку технічних завдань на їх доопрацювання, а також вдосконалення пов'язаних статистичних модулів та програмних комплексів. Значну частину професійної діяльності аналітика становить створення аналітичної звітності. Це охоплює підготовку регулярних аналітичних звітів та презентацій, розробку інтерактивних дашбордів для візуалізації ключових показників ефективності, а також формування комплексних аналітичних матеріалів для вищого керівництва. Крім того, фахівець забезпечує оперативне надання релевантної інформації у відповідь на запити керівництва та інших структурних підрозділів банку. У контексті підтримки процесів прийняття рішень аналітик розробляє прогностичні моделі для оцінки кредитних ризиків та передбачення поведінкових патернів боржників. Здійснюється також аналіз ефективності різноманітних стратегій роботи з проблемною заборгованістю та формуються науково обґрунтовані рекомендації щодо оптимізації процедур стягнення заборгованості. Інтеграція даних є ще одним критичним аспектом. Це передбачає забезпечення коректної консолідації інформації з гетерогенних джерел, включаючи внутрішні кредитні системи та зовнішні бази даних. У цьому контексті розробляються та імплементуються процедури для верифікації, очищення та нормалізації даних з метою підвищення їх якості та релевантності [1].

Досвід АТ КБ «ПриватБанку» демонструє, як сучасні технології можуть допомогти у вирішенні складних питань управління проблемними активами, що є критичним для стабільності банку та відновлення капіталу.

Також наголосимо на тому аспекті, що НБУ ініціював громадське обговорення пропозицій щодо модифікації нормативного акту, який регулює управління проблемними активами в банківському секторі країни. Ці зміни мають на меті декілька ключових аспектів удосконалення банківської системи. По-перше, планується оптимізувати організацію ризик-менеджменту шляхом впровадження трирівневої моделі захисту, що особливо актуально для системно важливих фінансових установ. По-друге, пропонується посилити нагляд з боку банківських рад за процесами виявлення та врегулювання потенційних конфліктів інтересів, пов'язаних з діяльністю головних ризик-менеджерів у сфері управління проблемними активами. Нарешті, враховуючи масштаб та складність операцій системно важливих банків,

передбачається раціоналізація функціональних обов'язків головних ризик-менеджерів для підвищення ефективності їх роботи [2].

Підсумовуючи, можна зазначити, що управління проблемними активами в банківському секторі України, особливо серед держбанків перебуває у процесі активної модернізації. НБУ прагне вдосконалити нормативну базу, фокусуючись на посиленні ризик-менеджменту, особливо в системно важливих банках. Паралельно з цим, цифровізація процесів управління проблемними активами стає невід'ємною частиною банківської діяльності. Впровадження передових технологій, таких як системи автоматизованого управління заборгованістю, аналітичні інструменти та платформи для роботи з великими даними, дозволяє банкам більш ефективно виявляти, оцінювати та врегульовувати проблемні активи. Це сприяє зниженню ризиків, покращенню якості кредитних портфелів та загальному зміцненню фінансової стабільності банківського сектору України.

Список використаних джерел:

1. Аналітик баз даних (проблемна заборгованість).

URL:<https://privatbank.ua/work/vacancy/12382>

2. Розпочинається обговорення змін до організації процесу управління проблемними активами в банках України. URL:
<https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozpochinayetsya-obgovorennya-zmin-do-organizatsiyi-protsesu-upravlinnya-problemnimi-aktivami-v-bankah-ukrayini>

УДК-330.101

Шевченко В.Б., аспірант
ДННУ «Академія фінансового управління»

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОГНОЗУВАННІ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ

Одним з найбільш перспективних напрямів впровадження сучасних технологій у різні сфери життя людини є активна інтеграція інструментів штучного інтелекту (англ. Artificial intelligence – AI) у відповідні галузі. Використання технологій штучного інтелекту задля прогнозування фінансових ризиків в різних фінансових установах відкриває низку можливостей, пов'язаних з обробкою великих обсягів фінансових даних, моніторинг транзакцій в реальному часі, прогнозування кредитного ризику тим самим підвищує ефективність фінансової установи[1, с. 43].

Водночас сучасні технології штучного інтелекту не досягли свого максимального розвитку та не можуть в багатьох аспектах повною мірою імітувати роботу профільного фахівця. Більше того, зважаючи на певні особливості розроблених математичних моделей, інструменти AI в окремих випадках можуть припускатися помилок, що є недопустимим в обробці фінансових звітів.

Штучний інтелект (ШІ) можна визначити як набір алгоритмів і програмних систем, здатних замінити людину у виконанні різних видів діяльності, приймаючи оптимальні рішення на основі аналізу зовнішніх факторів і врахування накопиченого людського досвіду[2, с. 3]. Це програмне забезпечення, яке вміє навчатися та приймати рішення подібно до людини. ШІ стає важливою складовою фінансових технологій, здатною суттєво змінити підхід до оцінки і